

Yüklenici tarafından ihale iş programının sunulması için sahanın boşaltılması gerekçeleri ile yer teslimi yapılmasına rağmen 17 gün sonra iş programının sunabildiği bu sebeple %9'unun yapılamadığı, yer teslimi tarihi ile *tarihleri arasında projenin zamanında bitirilmesi için esas yapması gereken kazı ve bunla eş zamanlı olan dolgu işlerinin yapılamadığı Yüklenicinin çalışma yapacağı şantiye sahasının boşaltılmasının ertesi günü temel kazısına

**başlayabildiği, dolayısıyla
yüklenicinin hafriyat
imalatlarına başlayamadığı,
bu durumun yükleniciye ait
olmayan gecikmeleri meydana
getirdiği taahhüdün yerine
getirilmesine engel nitelikte
olduğu ve yüklenicinin bu
engeli ortadan kaldırmaya
gücünün yetmediği
hususlarının, idarenin sebep
olduğu ve/veya yükleniciden
kaynaklanmayan bir durum
olduğu**

ihale iř programının sunulması için sahanın boşaltılması

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler
Yılı	2018
Dairesi	6
Karar No	752
İlam No	184

Tutanak Tarihi	13.10.2020
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Süre Uzatımı/Ceza Kesintisi

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda ve duruşmada hazır bulunanların dinlenmesi sonucunda;

A) Denetçi tarafından, "..... İlçesi Otopark ve Pazaryeri Yapım İşİ"nde hakedişin geç ödenmesinden kaynaklı süre uzatımının hatalı verilmesi sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

İşe ait Sözleşmenin 18'inci maddesinde, süre uzatımı verilecek hallerin Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre belirleneceği belirtilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29'uncu maddesinde bu konuda düzenleme yapılmıştır. Süre uzatımı sebebi sayılacak zorunlu gecikme nedenleri, sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinde birisi mücbir sebepler, diğeri ise idarenin sebep olduğu haller olmak üzere iki başlık altında yer almaktadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin;

"İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında, "İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici

sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.”,

“Geçici hakediş raporları” başlıklı 39’uncu maddesinin 4’üncü fıkrasının (f) bendinde, “Her hakediş tutarından, bir evvelki hakediş tutarı çıkarıldıktan sonra kalan tutara idarece ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi eklendikten sonra bulunan miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere on beş gün içinde de ödeme yapılır.”,

denilmektedir.

Ayrıca, Sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11.2’nci maddesinde ise, “Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım işleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakedişler raporları İdarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre hakedişin süresinde ödenmemesi nedeniyle süre uzatımı verilebilmesi mümkündür. Hakediş raporları, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenmesi ve hazırlanan hakedişler raporlarının idarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenmesi gerekmektedir.

İdare tarafından, hakedişin süresinde ödenmemesi nedeniyle süre uzatımı verilirken hakedişin onaylandığı tarihten sonra

hakedişin tahakkuka bağlandığı süreden itibaren 15 gün içinde ödenmemesi halinde süre verilmiştir. Diğer bir anlatımla, idare tarafından hakedişin tahakkuka bağlanması için mevzuatta tanınan 30 günlük süreden daha erken bir sürede hakediş tahakkuka bağlanarak 15 günlük ödeme süresini aşan süre için hesaplama yapılarak süre uzatımı verilmektedir. Somut olayda, işe ait 2 numaralı hakedişin tarihinde tahakkuka bağlandığı, tahakkuk tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yani en son tarihinde ödenmesi gerekirken, tarihinde ödendiği, dolayısıyla idarece müteahhidin hakedişlerinin zamanında ödenmediği ve müteahhidin süre uzatımı hakkının doğduğu anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, hakediş ödemelerindeki gecikmeler, süre uzatımı nedenleri bakımından, idareden kaynaklanan sebepler kapsamına girmekte ve idareden kaynaklanan sebepler dolayısıyla süre uzatımı verilebilmesi için ise Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinin 7'nci fıkrasında yer alan "Ancak idarenin sebep olduğu süre uzatımını gerektiren gecikmelerde, yüklenicinin yirmi gün içinde yazılı bildirimde bulunma şartı aranmaz." hükmü gereği yüklenicinin idareye yirmi gün içinde yazılı olarak bildirimde bulunma ve gecikmeye neden olan durumu belgelendirme zorunluluğu bulunmaksızın süre uzatımının idarece re'sen verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan gerekçelerle, söz konusu süre uzatımı hesabının Sözleşme ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olarak yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mevzuata uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

B) Denetçi tarafından, "..... İlçesi

Otopark ve Pazaryeri Yapım İşi"nde yer tesliminde şantiye sahasının boşaltılmaması nedeniyle 17 gün süre uzatımı verilmesi sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında; "İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır." denilmektedir.

Söz konusu işte tarihinde iş yeri teslimi yapılmıştır. Yüklenici ve yapı denetim görevlilerinin imzalarının olduğu iş yeri teslim tutanağında, "Yukarıdaki işe ait bilgiler ve krokisi gösterilen yer tarihinde iş yerine gidilerek yükleniciye gösterilmiş ve sorunsuz olarak teslim edilmiştir." denilmektedir. İş programında Eylül ayı ile Ekim ayının ilk haftası şantiye kurulumu, Ekim ayının ikinci haftasından Aralık ayının sonuna kadar hafriyat ve zemin iyileştirme yer almıştır.

Yüklenicinin tarihli dilekçesinde "..... tarihinde yer teslimi yapılmış olmasına rağmen ekteki resimlerde görüldüğü gibi şantiye alanı firmasının tramvay şantiyesinin deposu olarak kullanılmaktadır. Şantiye alanı halen boşaltılmamıştır. Bu sebepten dolayı proje için gerekli imalatlara başlayamadığımızı belirtir. Gerekli boşaltma işlemlerinin yapılarak sahanın tarafımıza teslimi konusunda gereğini arz ederiz." denilmiştir.

..... tarihli tutanakta ise, şantiye sahasının tramvay

yapımını üstlenen Firmasının depo alanı olarak kullanılması sebebiyle işe başlanamadığı ve yüklenicinin günlük dilekçesi ile yüklenici firmanın şantiye sahasının boşaltılmasını talep ettiği, Ulaşım Dairesi Başkanlığı ile yapılan görüşmeler neticesinde tarihinde şantiye alanının boşaltıldığı ve çalışmaya uygun hale getirildiği belirtilmiştir.

Şantiye defterinde, tarihinde iş yeri tesliminin yapıldığı,-..... tarihlerinde topografin alımlar yaptığı,-..... tarihlerinde şantiye kurulumunun yapıldığı ve prefabriklerin geldiği ve ofisin kurulduğu, tarihinde şantiye ve prefabrik ofisin kurulduğu ve çevre saç kaplamanın devam ettiği, tarihinde şantiye ve prefabrik ofisin kurulduğu ve çevre saç kaplamanın devam ettiği ile topografların plankote alımı yaptıkları, tarihinde temel kazısına başlandığı belirtilmiştir.

Dosya kapsamından, söz konusu şantiye alanının tramvay yüklenicisi olan Firmasının tramvay şantiyesi sahası olarak kullanıldığı, ilgili birimden alınan görüşler neticesinde yer tesliminden bir veya iki gün sonra bu sahanın boşaltılacağı bilgisinin alındığı, yer teslimi tutanağının sorunsuz olarak yazılmasının nedeninin söz konusu bir iki günlük sürenin süre uzatımına ihtiyaç göstermeyeceği düşüncesi olduğu, ancak sahada bu beklentinin gerçekleşmediği, sürecin öngörülenden daha uzun sürdüğü ve yüklenicinin yazı ile idareye başvurduğu anlaşılmıştır.

Sorumluların savunmaları ve savunma ekinde sunulan belgelerden; Yüklenici tarafından iş programının sunulması için sahanın boşaltılması yukarıda yer alan gerekçelerle tarihinde yer teslimi yapılmasına rağmen 17 gün sonra tarihinde iş programının sunabildiği, bu sebeple %9'unun yapılamadığı, yer teslimi tarihi olan ile tarihleri arasında projenin zamanında bitirilmesi için esas yapması gereken kazı ve bunla eş zamanlı olan dolgu işlerinin yapılamadığı, Yüklenicinin çalışma yapacağı

şantiye sahasının boşaltılmasının (.....) ertesi günü (.....) temel kazısına başlayabildiği, dolayısıyla tarihine kadar yüklenicinin hafriyat imalatlarına başlayamadığı, bu durumun yükleniciye ait olmayan gecikmeleri meydana getirdiği, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olduğu ve yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmediği hususlarının, idarenin sebep olduğu ve/veya yükleniciden kaynaklanmayan bir durum olduğu kanaatine varıldığından, söz konusu 17 günlük süre uzatımının, Sözleşme ve eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesine uygun olarak verildiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mevzuatına uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

C) Denetçi tarafından, "..... İlçesi Otopark ve Pazaryeri Yapım İşinde Sözleşmesinde istenen teknik personelin iş programına göre iş başında bulunmadığı süre içinde ceza kesilmemesi sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

İşe ait Sözleşmenin "Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması" başlıklı 23'üncü maddesinde,

"Madde 23 – Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması

23.1. Yüklenici, 23.3. maddesi uyarınca, İdareye bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş programına göre iş yerinde bulundurmak zorundadır.

23.2. Yüklenici, yukarıda adet ve mesleki unvanı belirtilen teknik personeli iş programına göre iş başında

bulundurmadığı takdirde ceza müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir.

23.3 Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.”

düzenlemesi yapılmıştır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 19'uncu maddesinin 8'inci fıkrası; “İş programına göre iş yerinde bulundurulması istenen teknik personelin iş başında bulundurulmaması durumunda İdare öngörülen teknik personel iş başına getirilene kadar, herhangi bir ihtarla gerek kalmaksızın işi durdurabilir. Bu personelden, işin teknik ve idari denetimini yapmakla görevli olanlar, zorunlu hallerde ve yerine yine aynı niteliklere sahip olduğu İdarece kabul edilmiş vekil bırakarak; diğerleri ise, hastalık, İdarenin yazılı onayı ile yıllık izin kullanılması veya işle ilgili seyahat yapılması gibi sebeplerle işyerinden ayrılabilirler.” şeklindedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 48.2'nci maddesinde ise; “Yapım işlerine ait tip sözleşmenin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23 üncü maddesine göre; teknik personelin iş programına göre, işin kendi mesleğine ilişkin kısmının gerçekleştirilmesi sırasında işyerinde bulundurulması gerekmekte olup teknik personelin tamamının işin başlangıcından sonuna kadar iş yerinde devamlı olarak bulundurulma zorunluluğu bulunmamaktadır.” denilmektedir.

Görüleceği gibi, mevzuatın konuyu düzenleyen hükümlerine göre sözleşmede istenen teknik personelin sürekli biçimde değil, iş programının gerekli kıldığı zamanlarda şantiyede bulunması gerekmektedir.

..... tarihinde sözleşme imzalanmış, tarihinde iş yeri teslimi yapılmıştır. Geçici kabul tutanağının düzenlendiği

tarih olmakla birlikte geçici kabul tutanağındaki itibar tarihi'dir.

İşe ait ilk iş programına göre elektrik imalatları son haftası ile ayının üçüncü haftasının başı arasında, makine imalatları ise- ayının üçüncü haftasının başı arasında yapılacaktır. gün ve sayılı süre uzatımı ile işin bitim tarihi olarak belirlenmiş ve bu duruma ilişkin revize iş programına göre elektrik imalatları son haftası ile arasında, makine imalatları ise-..... arasında yapılacaktır.

Denetçi tarafından, şantiye defterinde ilgili teknik personelin iş başında bulunduğu kayıt altına alınmadığı noktasından hareketle kamu zararı iddiasında bulunulduğu görülmüşse de, sorumluların savunmaları ve savunma ekinde sunulan belgelerden, Yüklenicinin Sözleşmesinde istenen teknik personel ile ilgili tüm belgeleri (teknik personel bildirim ve ekinde taahhütname, diploma, oda kayıt belgesi vs.) İdareye teslim ettiği, ayrıca işin sözleşmeye uygun olarak tamamlandığı hususunun yapı denetim görevlilerinden bağımsız olarak oluşturulan geçici kabul komisyonu tarafından da tespit edildiği ve tüm sistem ve cihazlar çalışır durumda işin geçici kabulünün gerçekleştirildiği, söz konusu personelin yüklenici bünyesinde çalıştığıнын noterden taahhütname ve SGK belgeleri ile sabit olduğu görüldüğünden, teknik personelin iş başında olduğuna yönelik bilgilerin sehven şantiye defterine işlenmediği anlaşılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle, şantiye defterinin gereği gibi işlenmemesi bir usul hatası olmakla beraber teknik personelin şantiyede bulunmadığına tek başına delil teşkil edecek bir mahiyet arz etmemektedir. Zira, bu hususun ayrı bir tutanakla veya şantiye defterinde "mevcut olmadığını" açıkça belirten bir kayıtle tespit edilmesi gerekmekte olup, somut olayda ise böyle bir tutanak veya kayıt bulunmamaktadır.

Bu itibarla, mevzuatına uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.